

Olsztyn, 27 lutego 2020 r.

PS-IV.431.1.35.2019.UR

Pani Elżbieta Skaskiewicz
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Olsztynie

ul. Piłsudskiego 61A
10-449 Olsztyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie przeprowadził kontrolę kompleksową Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie, w dniach 21-25 i 28-31 października oraz 5-8, 12-15 i 18-22 listopada 2019 r. Kontrola przeprowadzona została w siedzibie jednostki kontrolowanej tj. w Olsztynie przy ul. Piłsudskiego 61A, w Dziennych Domach Pomocy oraz Mieszkaniach Chronionych.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 ze zm.) oraz upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.871.2019 z dnia 26 września 2019 r.

Przedmiotem kontroli była ocena realizacji ustawowych zadań samorządu gminnego i powiatowego z zakresu pomocy społecznej oraz ocena zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do 22 listopada 2019 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole, podpisanym przez Panią, bez wniesienia zastrzeżeń, w dniu 31.01.2020 r. (data wpływu do tut. Urzędu - 3.02.2020 r.).

Ustalenia kontrolne dokonane zostały w oparciu o analizę okazanych dokumentów, pisemne informacje udzielone przez Panią i Pani Zastępców, wyniki wizytacji Dziennych Domów Pomocy Społecznej i Mieszkań Chronionych oraz rozmowy z ich mieszkańcami.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Stwierdzono, że Gmina Olsztyn – miasto na prawach powiatu, realizowała zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym oraz zadania własne powiatu, o ile stwierdzono potrzeby w ich zakresie.

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w realizacji zadań gminy i powiatu, w szczególności w zakresie:

- opracowania i realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- sporządzenia, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych;
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych;
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych;
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- przyznawania i wypłacania specjalnych zasiłków celowych;
- zapewnienia posiłku;
- udzielenia schronienia oraz zapewnienia posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- pracy socjalnej;
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania;
- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych;
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym;
- prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- udzielania informacji o prawach i uprawnieniach;
- współpracy z urzędem pracy.

Ponadto nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w zakresie:

- kwalifikacji zawodowych Pani i Pani zastępców;
- podnoszenia kwalifikacji zawodowych kadry pomocy społecznej poprzez udział w szkoleniach;
- wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych;
- przedkładania radzie gminy sprawozdania z działalności ośrodka pomocy społecznej oraz wykazu potrzeb z zakresu pomocy społecznej.

W zakresie kwalifikacji zawodowych pracowników realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- W 2 przypadkach brak kwalifikacji zawodowych pracownika socjalnego, określonych w obowiązujących przepisach, w tym: w art. 116 ust.1, art. 156 ustawy o pomocy społecznej oraz w art. 5 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie do ustawy

o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 48, poz. 320). Sprawa szczegółowo opisana w protokole z kontroli na str. 7-8.

Nieprawidłowość mogła mieć wpływ na jakość wykonywanej pracy.

W okresie prowadzenia kontroli, jednemu z ww. pracowników zmieniła Pani warunki umowy o pracę, powierzając mu stanowisko aspiranta pracy socjalnej w miejsce dotychczasowego stanowiska starszego pracownika socjalnego. Drugi pracownik bez kwalifikacji w okresie prowadzenia kontroli był długotrwale nieobecny.

W zakresie sprawowanego nadzoru nad funkcjonowaniem rodzinnych domów pomocy stwierdzono następującą nieprawidłowość:

- W 4 przypadkach nieprzestrzeganie terminu przeprowadzenia kontroli rodzinnych domów pomocy, wbrew wymogowi określone w § 9 ust.1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie rodzinnych domów pomocy (Dz.U. poz. 719).

Nieprawidłowość skutkowałą brakiem systematycznie zbieranych informacji (co 6 m-cy) w zakresie standardu, rodzaju i zakresu usług bytowych oraz opiekuńczych świadczonych przez rodzinny dom pomocy.

W zakresie przyznawania świadczeń niepieniężnych stwierdzono następującą nieprawidłowość i uchybienie:

- W 1 przypadku przekroczono miesięczny termin załatwienia sprawy dot. skierowania do Rodzinnego Domu Pomocy, co jest niezgodne z art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U z 2020 r., poz. 256) - zwanego dalej Kpa. Jednocześnie nie zawiadomiono strony o niezakończonym w terminie, z podaniem przyczyny zwłoki i nie wskazano nowego terminu jej załatwienia wraz z pouczeniem o prawie wniesienia ponaglenia, stosownie do art. 36 Kpa.

Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą dłuższym, nieuzasadnionym okresem oczekiwania strony na wydanie decyzji rozstrzygającej w sprawie.

- W 1 przypadku brak ustalenia przez organ możliwości korzystania z zajęć przez 6 godzin dziennie (dot. kierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy osoby pracującej w Zakładzie Aktywności Zawodowej).

Powyższe uchybienie skutkowałą brakiem możliwości udziału uczestnika w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy przez 6 godzin dziennie i mogło nie gwarantować efektywnej realizacji planu pracy z uczestnikiem.

W toku kontroli zespołowi inspektorów przedstawiono pisemną informację kierownika Zakładu Aktywności Zawodowej, dotyczącą zmian godzin pracy ww. osoby w taki sposób, że może ona uczestniczyć w zajęciach Środowiskowego Domu Samopomocy przez 6 godzin dziennie.

W związku z powyższym odstępuje się od wydania zalecenia.

Ponadto w toku kontroli stwierdzono, że MOPS przyznając usługi w Dziennym Domu Pomocy „Senior+” kierowała się z Uchwałą Nr III/23/18 Rady Miasta Olsztyna z dnia 4 grudnia 2018 r., która stanowi, że usługi w Dziennych Domach „Senior+”, utworzonych na terenie Olsztyna, świadczone są nieodpłatnie, a uczestnicy ponoszą odpłatność za posiłek, naliczaną według kosztów surowców zużytych do przygotowania posiłku.

Wyodrębnienie płatnych posiłków spośród pozostałych usług świadczonych przez ten Dom, stanowi naruszenie założeń części IV ust. 1 pkt 2 Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 (M.P. z 2018 r. poz. 228).

W przypadku osób deklarujących chęć korzystania z wyżywienia w Dziennym Domu „Senior+”, uchybienie skutkowało zobowiązaniem uczestnika do ponoszenia kosztów za posiłek, natomiast w przypadku osób rezygnujących z posiłku - wyłączeniem posiłku z zakresu usług świadczonych uczestnikowi przez placówkę (różne decyzje administracyjne). W związku z powyższym udzielono Pani stosownego instruktażu.

W ramach nadzoru sprawowanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego wystosowano w dniu 4.12.2019 r. pismo do Prezydenta Olsztyna, w sprawie podjęcia działań w kierunku wyeliminowania nieprawidłowości w zapisach Uchwały Nr III/23/18 Rady Miasta Olsztyna z dnia 4 grudnia 2018.

W zakresie przyznawania świadczeń pieniężnych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

- W 1 przypadku wydano decyzję przyznającą pomoc pieniężną na usamodzielnienie z naruszeniem art. 88 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Sprawa opisana w protokole kontroli na str. 31-32.

Nieprawidłowość skutkowała bezpodstawnym sfinansowaniem wypłaty świadczenia na usamodzielnienie wychowanki Domu Dziecka ze środków przeznaczonych na pomoc społeczną.

W toku kontroli MOPS w Olsztynie podjął natychmiastowe działania w celu usunięcia nieprawidłowości. Przekazał komplet dokumentacji sprawy do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Olsztynie, celem stwierdzenia nieważności decyzji.

W związku z powyższym odstępuje się od wydania zalecenia.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia zostały omówione z Panią w toku prowadzonej kontroli. Udzielony został instruktaż, o którym mowa w protokole z kontroli.

Osobą odpowiedzialną za powstałe nieprawidłowości jest Pani, jako dyrektor jednostki. Przyczyną wystąpienia nieprawidłowości był niedostateczny nadzór z Pani strony, jak również niestosowanie, przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań, obowiązujących przepisów prawa.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami, działając w oparciu o art. 128 ust.1 ustawy o pomocy społecznej, wnoszę o podjęcie przez Panią stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Bezwzględnie przestrzegać obowiązku zatrudniania osób na stanowisku pracownika socjalnego zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.). W przypadku pracownika socjalnego bez kwalifikacji, długotrwale nieobecnego w pracy, niezwłocznie po jego powrocie podjąć działania w kierunku wyeliminowania nieprawidłowości związanej z zatrudnieniem na dotychczasowym stanowisku pracy.
2. Przeprowadzać kontrole rodzinnych domów pomocy nie rzadziej niż raz na pół roku, stosownie do wymogu § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie rodzinnych domów pomocy (Dz.U. poz. 719).

3. Przestrzegać terminów załatwiania spraw, stosownie do art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 256). O każdym przypadku niezakończona sprawy w terminie zawiadomić stronę, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie wniesienia ponaglenia (art. 36 Kpa).
4. Na bieżąco stosować zasady wynikające z instruktażu udzielonego w toku kontroli.

Proszę o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, powołując się na znak pisma.

Jednocześnie na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa wyżej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.

**Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-
MAZURSKIEGO**

Joanna Kastrau

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie

